

Til Miljøcenter Roskilde, Odense og Århus

Til alle kommunalbestyrelser

Industri
J.nr. MST-1220-00014
Ref. asj
Den 27. august 2007

Særreglen for ammoniak og klor i risikobekendtgørelsens¹ § 1, stk. 2

§ 1, stk. 2, nr. 2, litra b, i risikobekendtgørelsen fastsætter en særlig tærskelværdi på fem tons for ammoniak og klor (se nedenfor under 1) i anlæg eller oplag, der ligger mindre end 200 meter (se nedenfor under 2) fra "boligområder, institutioner eller tilsvarende arealanvendelse, hvor mange mennesker opholder sig (i det følgende "risikofølsom anvendelse" - se nedenfor under 3)".

Tanken har været at gennemføre en yderligere sikkerhed ved disse oplag eller anlæg, fordi de vurderes at have en særlig risikofølsomhed i forhold til andre oplag eller anlæg med giftige stoffer.

En virksomhed bliver kun til en risikovirksomhed efter denne særregel, hvis begge disse regler er opfyldt.

Denne fortolkning omfatter opgørelsesmetoden for de nævnte stoffer og en anvisning på, hvordan 200 meterreglen skal forstås.

I fortolkningen har Miljøstyrelsen taget udgangspunkt i Forsvarsministeriets regler for brandsyn (bekendtgørelse nr. 411 af 26. maj 2003 om brandsyn og offentliggørelse af resultater af brandsyn foretaget i forsamlingslokaler, udstedt med hjemmel i beredskabslovens § 36). Disse regler omfatter ikke den risiko, der er forbundet med oplaget af ammoniak eller klor, men Miljøstyrelsen vurderer, at antallet af berørte mennesker også kan anvendes ved udslip af ammoniak eller klor.

1. Femtonsreglen

Ved beregningen af stofmængder lægges mængden i hvert enkelt anlæg eller oplag med giftige stoffer sammen, og den samlede mængde er herefter afgørende for, om tærskelværdien er overskredet. I dette særlige tilfælde skal kun klor og ammoniak lægges sammen, andre giftige stoffer skal ikke medregnes ved vurderingen af, om der er fem tons af de to stoffer.

Specielt om beregning af ammoniakmængden i køleanlæg

Risikovejledningen² anfører, at der skal regnes med det mulige volumen

¹ Se bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

² Arbejdstilsynets Vejledning nr. C.0.3 fra januar 2006 om kontrol med risikoen for

ved vurdering af de mængder af et stof, der kan påregnes at være til stede på en virksomhed.

Det betyder, at det mulige fysiske fyldevolumen i tanke og beholdere normalt skal medregnes - ikke blot de mængder, der normalt fyldes op til, eller de mængder, som udløser alarm eller påfyldningsstop. Den fysiske barriere, der gør, at der ikke kan fyldes mere i en tank, afgør den mængde, der skal medregnes i tankvolumen.

I ammoniak-køleanlæg er den tilførte mængde ammoniak imidlertid som hovedregel væsentligt mindre end "det mulige volumen".

Miljøstyrelsen finder derfor, at vurderingen af ammoniakmængden i disse køleanlæg i forhold til den skærpede tærskelværdi på 5 t bør baseres på kølemiddelfyldningen³ af anlæggene.

Kølemiddelfyldningen skal dokumenteres overfor myndighederne, for eksempel i form af producent-, leverandør- eller montørplysninger om anlægget.

2. 200 meterreglen

De 200 meter måles fra det sted på oplaget eller anlægget, som ligger tættest på den risikofølsomme anvendelse. Hvis der befinder sig mere end et oplag eller anlæg med klor eller ammoniak inden for denne afstand, skal hvert enkelt anlæg medregnes ved beregningen af femtonsgrænsen.

Ved beregningen af femtonsgrænsen skal kun anlæg eller oplag, der befinder sig 200 meter eller mindre fra den risikofølsomme anvendelse tages med i vurderingen. Andre anlæg eller oplag skal kun vurderes i forhold til de almindelige tærskelværdier i risikobekendtgørelsen.

3. Risikofølsom anvendelse

Som det fremgår af bestemmelsen, måles afstanden til boligområde eller institution, i denne sammenhæng kaldet "risikofølsom anvendelse".

Nedenfor er boligområde- og institutionsbegrebet defineret nærmere, og der er sat nogle minimumsregler for, hvornår det pågældende boligområde eller institutionen rummer "mange mennesker". Virksomheder med et eller flere oplag eller anlæg, der (tilsammen) indeholder mindst fem tons ammoniak eller klor, inden for 200 meter fra den risikofølsomme anvendelse som defineret nedenfor, er risikovirksomheder.

Boligområde

Ved et boligområde forstås i sammenhæng med § 1, stk. 2, nr. 2, litra b, i risikobekendtgørelsen et område,

1) hvor der opholder sig eller planlægges at skulle opholde sig 150 eller flere mennesker, og

større uheld med farlige stoffer

³ Som anvendt i Arbejdstilsynets bekendtgørelse om anvendelse af trykbærende udstyr

2) som i kommune- eller lokalplan er udlagt til eller som faktisk anvendes til boligområde eller sommerhusområde, eller blandet bolig- og erhvervsområde med en overvægt af boliger inden for den nævnte afstand af risikoanlægget eller -oplaget.

Ved tilsvarende arealanvendelse forstås blandt andet hoteller og vandrerhjem samt kolonihaveområder, campingpladser og lystbådehavne med overnatning.

Institutioner

Ved institutioner forstås en række forskellige typisk offentlige virksomheder, herunder hospitaler, plejehjem og hjem for sindslidende med mindst ti personer, der kræver særlig hjælp til at flytte sig. Endvidere omfatter begrebet børnehaver, vuggestuer og skoler. Det afgørende i denne forbindelse er, at de pågældende mennesker ikke er eller ikke kan forventes at være selvhjulpne.

Eksempler

Ammoniakkøleanlæg

1. En virksomhed, som har køleanlæg med kølemiddelfyldning på 4,9 t flydende ammoniak, vil ikke være omfattet af risikobekendtgørelsen, uanset om anlægget fysisk (volumenmæssigt) kan indeholde mere end 4,9 t ammoniak.

2. En virksomhed, som har køleanlæg, med kølemiddelfyldning på 5,0 t flydende ammoniak eller derover, men mindre end 50 t, vil være omfattet af risikobekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 2, litra b., hvis et eller flere anlæg, der (tilsammen) rummer 5 tons eller mere, samtidig opfylder "200 meterreglen".

3. Hvis en virksomhed på grund af ændringer i produktionen ønsker at reducere kølemiddelfyldningen i køleanlæg med en kølemiddelfyldning på 5,0 t flydende ammoniak eller mere, og hvor "200 meterreglen" er opfyldt, kan den kun ophøre med at være risikovirksomhed, hvis der på et eller flere af anlæggene etableres permanente fysiske tiltag, der forhindrer, at kølemiddelfyldningen med flydende ammoniak tilsammen kommer op på 5 t eller derover.

Dette kan indebære, at dele af køleanlæggene fysisk skal afmonteres eller i det mindste permanent afskæres fra den del af køleanlæggene, som fortsat ønskes i drift.

Ændring af trykindstillinger for udfald af kompressorer eller for aktivering af omløbs- eller sikkerhedsventiler, eller ændring af procedurer for fyldning, som har til formål at bringe den samlede kølemiddelfyldning ned under 5 t, vil ikke være tilstrækkeligt til, at virksomheden ophører med at være risikovirksomhed.

Hvis virksomheden på et senere tidspunkt igen ønsker at forøge kapaciteten af køleanlæggene, og dette indebærer, at kølemiddelfyldningen kommer op på 5 t eller mere, skal den anmelde sig på ny til

kommunalbestyrelsen jf. risikobekendtgørelsens § 4.

Andre anlæg

4. Hvis der på en virksomhed forefindes flere anlæg eller oplag med ammoniak eller klor, der hver for sig indeholder mindre end 5 t, er virksomheden en risikovirksomhed, når

- 1) det samlede oplag af de to stoffer er 5 t eller derover, og
- 2) "200 meterreglen" samtidig er opfyldt.

5. Hvis der på en virksomhed forefindes ammoniak eller klor i mængder, som tilsammen er på mindre end 5 t, og der samtidig forefindes andre stoffer som er klassificeret som giftige, skal der ved beregningen af oplagene af ammoniak eller klor sammen med de øvrige giftige stoffer anvendes en tærskelværdi på 50 t ved afgørelsen af, om virksomheden er en risikovirksomhed.